

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 472

van **LUDWIG VANDENHOVE**

datum: 10 februari 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Natuurbehoud - Inzet van honden

Verschillende studies tonen aan dat honden ingeschakeld kunnen worden voor natuurbehoud. Zo kunnen ze ingezet worden voor de monitoring van populaties van dieren en planten die niet makkelijk te vinden zijn. De grote troef van honden is dat ze dat kunnen zonder de soorten in kwestie in gevaar te brengen. De grotere aandacht voor moeilijk vindbare soorten is noodzakelijk voor efficiënt natuurbehoud. Tot voor kort was dat voornamelijk het werk van vrijwilligers, die zich dikwijls beperkten tot opvallende soorten uit de vogel- en de vlinderwereld. Maar die vormen slechts een deel van het verhaal.

Een onderzoeker van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) heeft deze hondenoptie voor onderzoek al nader bekeken. Ook is er een gezamenlijk project van de hondensteundienst van de politie en van de Odisee Hogeschool in Sint-Niklaas om vrijwilligers te zoeken, die hun honden willen inschakelen in een trainings- en opzoekingsprogramma.

1. Kent de minister deze technieken en zullen ze ingepast worden in het beleid om deze mogelijkheden verder te exploreren?
2. Zal de minister investeren om nader onderzoek te laten doen naar deze technieken en hun mogelijkheden?
3. Is er al bekeken voor welke soorten dieren en planten deze technieken prioritair ingezet zouden kunnen worden, onder andere rekening houdende met de toepassingen die nu al in bepaalde mate succesvol zijn.
4. Is er al contact geweest met de federale politie om te bekijken in hoeverre hun hondenteams, onder andere in het kader van vermiste personen, gezamenlijk ingezet zouden kunnen worden voor deze activiteiten in het kader van natuurbehoud?
5. Dezelfde vraag voor de opleidingen aan de politiescholen: in welke mate kunnen honden 'dubbel' opgeleid worden, waarbij er ook aandacht is voor deze activiteiten in het kader van natuurbehoud?

ANTWOORD

op vraag nr. 472 van 10 februari 2023

van **LUDWIG VANDENHOVE**

1. Het gebruik van snuffelhonden in het natuurbehoud kent een lange geschiedenis in een aantal Angelsaksische landen. Pas de laatste decennia is er hiervoor ook in Europa meer aandacht gekomen. De methode heeft een aantal voordelen, zoals het niet-invasieve karakter en de tijdswinst die bij sommige doelsoorten geboekt kan worden, zoals werd aangehaald in de vraagstelling. Er zijn ook een aantal nadelen zoals de lange training en de noodzaak om de hond zeer regelmatig in te zetten. Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) startte een eerste verkenning in 2015 aan de hand van de begeleiding van twee thesisstudies. In 2017 kwam er een vervolgproject waarbij 9 honden van vrijwilligers getraind werden om in totaal 7 doelsoorten op te sporen. Beide onderzoeken liepen niet in samenwerking met de dienst hondensteun van de federale politie zoals verkeerdelijk in de media is verschenen. Er is wel een samenwerking opgezet met vzw Teamsters en Odisee Hogeschool in Sint-Niklaas. Aan dit initiatief werden later doelsoorten toegevoegd zoals de wolf, gezien de sterk gestegen beleidsrelevantie van deze soort. Niet alle doelsoorten zijn even geschikt waardoor sommige trainingen gestopt werden, terwijl er voor andere soorten nog een training loopt en enkele al met enige regelmaat ingezet worden in het kader van onderzoek- en beleidsopdrachten. Voorbeelden van snuffelhonden die nu al op het terrein worden ingezet in het kader van natuurbehoud zijn: een die uitwerpselen van wolf opspoort voor voedselanalyse en DNA-onderzoek; een die nestingen van wilde hamsters opspoort in het kader van populatieschattingen en een die otteruitwerpselen opspoort in het kader van habitatgebruik en populatieschattingen.
2. Voor een aantal doelsoorten wordt nog verder onderzoek en training opgezet. Indien nuttig en gewenst kunnen ook deze in de nabije toekomst ingezet worden in het natuurbehoud. Het gaat onder meer om vleermuisslachtoffers onder windmolens; uitwerpselen van boommarters; sporen van pruikzwam en larven van het vliegende hert.
3. Vanaf 2015 wordt er op het INBO geïnvesteerd in deze techniek en mogelijke toepassingen in Vlaanderen, en dit voor verschillende doelsoorten. Naar de toekomst toe zal gekeken worden in hoeverre er nood is aan verder onderzoek voor bijkomende doelsoorten.
4. Het INBO stelde een lijst op met selectiecriteria waaraan doelsoorten moeten voldoen om veel kans te maken om succesvol met snuffelhonden opgespoord te worden. Deze criteria werden afgetoetst voor alle habitatrichtlijnsoorten die in Vlaanderen voorkomen. Daarnaast werd ook bekeken of een aantal invasieve exoten met snuffelhonden zouden opgespoord kunnen worden.
5. Snuffelhonden in het natuurbehoud zoeken bijna steeds naar een vaste puntlocatie, de bron van een bepaalde geur. Zo zoeken we bv. naar uitwerpselen van wolf, otter of boommarter en niet naar het dier zelf. Deze techniek is gelijkaardig met politiehonden die drugs of explosieven opsporen. Het spoorlopen, zoals bij vermiste personen, is een andere techniek. Er zouden heel wat praktische bezwaren zijn om drugs- of explosievenhonden in te zetten in het natuurbehoud. Deze honden worden immers getraind op een zeer

uitgebreid palet aan geuren maar kennen slechts één aanduiding om aan te geven dat de geur gevonden werd. Het is uiteraard niet wenselijk dat een explosievenhond ook uitgeregende uitwerpselen van bv. boommarter zou gaan aanduiden. Verder is de relatie tussen de hond en de begeleider zeer belangrijk, je kan een drugshond dus niet zomaar meegeven voor een dagje met een boswachter om uitwerpselen van wolf te gaan zoeken. Drugs- en explosievenhonden worden ook intensief ingezet en er valt dus geen winst te boeken door deze politiemensen en -honden ook in te gaan zetten in het natuurbehoud. In het natuurbehoud kunnen honden wel opgeleid worden voor meerdere doelsoorten als de doelsoorten in een verschillende habitat of op een ander tijdstip gezocht moeten worden.

Er zijn hierover nog geen officiële contacten geweest tussen de federale politie en het INBO. Informeel is er wel uitwisseling van ervaring aangezien de persoon die in haar vrije tijd de honden van de INBO-vrijwilligers traint, professioneel werkt bij de dienst hondensteun van de federale politie.

De dienst hondensteun van de federale politie zorgt zowel voor de training als inzet van honden bij de politie. Het dubbel opleiden is theoretisch mogelijk maar praktisch moeilijk realiseerbaar.